

BAROMETERN

Analys 11.1.2024

PRESIDENT- OCH LAGTINGSVALET I SVENSKFINLAND

Jonas Schauman, Jesper Eklund och Isak Vento

Den finlandssvenska medborgarpanelen Barometern är en webbpanel bestående av svenskspråkiga i Finland. I nuläget består Barometern av cirka 8000 personer, målgruppen för Barometern är svenskspråkiga i åldern 18+ år från hela landet (inklusive Åland). Barometern upprätthålls av Institutet för samhällsforskning vid Åbo Akademi och finansieras av Svenska kulturfonden 2019–2024.

I denna rapport använder vi oss av data som har samlats in genom en enkät som skickades ut till panelen i november 2023. Enkäten innehöll frågor om identitet och livsåskådning, politik och samhälle, partisympatier och värderingar. I denna rapport presenteras resultaten av de frågor som rörde det åländska lagtingsvalet år 2023 och det kommande finska presidentvalet 2024. Svarstiden för enkäten var 27.11–17.12 och enkäten besvarades av 4410 personer vilket innebär en svarsprocent på 55 procent. Datamaterialet är viktat enligt kön, ålder, region och utbildning för att resultaten skall vara representativa för den finlandssvenska befolkningen.

För mera information:

Ansvarig forskare: Isak Vento
Institutet för samhällsforskning
Åbo Akademi

[Isak.vento@abo.fi](mailto:isak.vento@abo.fi)

barometern@abo.fi

Bakgrund

Resultaten från enkäten kommer att presenteras stegvis. Vi börjar med presidentvalet och övergår sedan till lagtingsvalet. Resultaten presenteras i tabeller och anges i procent enligt alla (hela panelen), kön, ålder och region. När det gäller frågorna som rör lagtingsvalet anges resultaten endast enligt alla och kön. Indelningen enligt region för frågorna som berör lagtingsvalet 2023 uteblir eftersom det enbart är ålänningar som har besvarat frågorna. På grund av att antalet svar för de åländska frågorna varierar mellan 360–390, uteblir även åldersvariabeln eftersom åldersgruppernas storlek skulle bli för små för att kunna ange tillförlitliga resultat. Vi inleder till näst med en kort redogörelse för de mest centrala resultaten.

Centrala resultat

Presidentvalet 2024:

- ❖ 95 procent av finlandssvenskarna uppger att de tänker rösta i presidentvalet 2024. Röstningsavsikterna är höga bland samtliga åldersgrupper, även bland unga.
- ❖ Alexander Stubb är den mest populära kandidaten bland finlandssvenskarna. Stubb är särskilt omtyckt bland manliga och äldre finlandssvenskar, men han är också den populäraste kandidaten i alla åldersgrupper.
- ❖ Pekka Haavisto är den näst mest populära presidentkandidaten bland finlandssvenskarna och åtnjuter ett stabilt stöd inom alla åldersgrupper. Haavisto är dock betydligt mindre populär bland män jämfört med kvinnor.
- ❖ Li Andersson är särskilt populär bland 18–39 åriga finlandssvenskar och har även ett högt regionalt stöd inom Egentliga Finland.
- ❖ De övriga presidentkandidaterna har marginellt stöd bland finlandssvenskarna. Stödet för Olli Rehn och Jutta Urpilainen är dock något högre jämfört med de återstående kandidaterna, det vill säga, Mika Aaltola, Sari Essayah, Jussi Halla-aho och Hjallis Harkimo.
- ❖ Ungefär en sjättedel av finlandssvenskarna vet ännu inte vem de tänker rösta på. Kvinnor och yngre är något mer osäkra jämfört med män och äldre.
- ❖ En majoritet av finlandssvenskarna anser att SFP gjorde rätt beslut genom att inte ställa upp en egen presidentkandidat. Beslutet betraktades som mest positivt av män och äldre.

Lagtingsvalet 2023:

- ❖ En klar majoritet (91%) av ålänningarna uppgav att de röstade i lagtingsvalet år 2023. En dryg tredjedel (38%) av ålänningarna uppgav att de förhandsröstade, medan en majoritet (53%) röstade på själva valdagen.
- ❖ Kandidaten ansågs generellt sett vara viktigare än partiet bland ålänningarna när det gällde deras röstningsbeslut. Detta gällde dock främst för män, där en överväldigande majoritet (71%) ansåg att kandidaten var viktigare. Samtidigt var kvinnor betydligt mer tudelade, och en något högre andel ansåg att partiet var viktigare.
- ❖ 68 procent av ålänningarna var nöjda med valresultatet. Kvinnor var nöjdare än män.

Presidentvalet 2024

Tänker du rösta i presidentvalet 2024?	Ja	Nej	Vet ej
Alla	95 %	1 %	4 %
Kön			
Kvinna	96%	1%	3%
Man	93%	2%	5%
Ålder			
18–29	93%	1%	6%
30–39	90%	3%	7%
40–49	94%	2%	4%
50–59	96%	1%	3%
60–69	95%	1%	4%
70-	97%	1%	2%
Region			
Nyland	95%	2%	3%
Österbotten	95%	1%	4%
Egentliga Finland	93%	1%	6%

- ❖ Över 90 procent av finlandssvenskarna uppger att de tänker rösta i presidentvalet 2024. Röstningsavsikterna är höga både bland kvinnor och män samt inom samtliga åldersgrupper och regioner.

Vem av följande personer skulle du rösta på om presidentvalet hölls nu?	Mika Aaltola	Li Andersson	Sari Essayah	Pekka Haavisto	Jussi Halla-aho	Hjallis Harkimo	Olli Rehn	Alexander Stubb	Jutta Urpilainen	Vet ej
Alla	1%	5%	1%	24%	2%	1%	3%	46%	4%	13%
Kön										
Kvinna	1%	7%	1%	31%	1%	0%	2%	38%	4%	15%
Man	1%	4%	1%	17%	3%	1%	4%	55%	4%	10%
Ålder										
18–29	1%	12%	1%	24%	3%	1%	2%	36%	2%	18%
30–39	2%	11%	2%	24%	2%	1%	2%	40%	3%	13%
40–49	1%	5%	1%	21%	3%	1%	3%	47%	3%	15%
50–59	1%	2%	0%	27%	2%	1%	3%	44%	6%	14%
60–69	0%	4%	0%	25%	3%	0%	3%	51%	2%	12%
70-	1%	1%	0%	24%	1%	0%	6%	55%	5%	8%
Region										
Nyland	1%	6%	1%	24%	3%	1%	3%	46%	4%	11%
Österbotten	1%	3%	1%	23%	1%	1%	3%	52%	4%	11%
Egentliga Finland	0%	13%	1%	25%	3%	1%	2%	37%	5%	13%

- ❖ Alexander Stubb är den populäraste kandidaten i Svenskfinland. Stubbs stöd är allra högst bland män och äldre samt bland finlandssvenskar som är bosatta antingen i Nyland eller Österbotten. Pekka Haavistos stöd är jämnt fördelat bland olika åldersgrupper och regioner och ligger på cirka 25 procent. Emellertid är Haavistos stöd betydligt högre bland kvinnor jämfört med män. Li Andersson är särskilt populär bland yngre väljare och bland finlandssvenskar bosatta i Egentliga Finland.

Tycker du det var rätt beslut av SFP att inte ställa upp en egen presidentkandidat?	Ja	Nej	Vet ej
Alla	53%	10%	37%
Kön			
Kvinna	49%	8%	43%
Man	59%	10%	31%
Ålder			
18–29	31%	13%	56%
30–39	41%	8%	51%
40–49	45%	12%	43%
50–59	54%	10%	36%
60–69	66%	8%	26%
70-	72%	7%	21%
Region			
Nyland	56%	11%	33%
Österbotten	57%	7%	36%
Egentliga Finland	51%	9%	40%

- ❖ En majoritet av finlandssvenskarna anser att SFP gjorde rätt beslut genom att inte ställa upp med en egen presidentkandidat. Beslutet får högre stöd bland män och äldre. Emellertid kan inte en dryg tredjedel (37%) av finlandssvenskarna säga om SFP:s beslut var rätt.

Lagtingsvalet 2023

Nuförtiden är det många som av en eller annan anledning inte röstar i val. Lät du bli att rösta i lagtingsvalet 2023?	Jag röstade inte denna gång	Jag förhandsröstade	Jag röstade på valdagen	Vill ej uppge
Alla	8%	38%	53%	1%
Kön				
Kvinna	8%	36%	56%	0%
Man	9%	39%	51%	1%

- ❖ Den självrapporterade röstningsaktiviteten i lagtingsvalet var hög bland ålänningarna. Endast 8 procent uppgav att de inte röstade i lagtingsvalet, medan 1 procent inte vill säga om de röstade eller inte.

Vad var egentligen viktigast för dig när du röstade, partiet eller kandidaten?	Partiet var viktigare	Kandidaten var viktigare	Kan inte säga
Alla	37%	59%	4%
Kön			
Kvinna	47%	44%	9%
Man	28%	71%	1%

- ❖ Kandidaten ansågs generellt sett vara viktigare än partiet bland ålänningarna när det gällde deras röstmöten. Detta gällde dock främst för män, där 71 procent ansåg att kandidaten var viktigare. Däremot var kvinnor betydligt mera tveksamma i frågan, och en något högre andel tyckte att partiet var viktigare för deras röstmöten.

Hur nöjd är du med valresultatet i lagtingsvalet?	Mycket nöjd	Ganska nöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd	Kan inte säga
Alla	6%	62%	16%	7%	9%
Kön					
Kvinna	7%	68%	9%	4%	12%
Man	6%	57%	22%	10%	5%

- ❖ Om man tar hänsyn till andelen som har svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd", kan man hävda att ålänningarna överlag är nöjda med valresultatet. Kvinnor är mer nöjda än män. En tredjedel (32%) av männen är antingen ganska eller mycket missnöjda.